

**Η ΜΕΤΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΡΩΜΑΪΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (4ΟΣ - 5ΟΣ ΑΙΩΝΑΣ)**

**Ο Κωνσταντίνος Α΄: Εκχριστιανισμός και η ισχυροποίηση της Ρωμαϊκής Ανατολής (324 – 337)/ Οι Θρησκευτικές Εξελίξεις (ΙΑΚ, σελ. 239-241)**

<p>1. Να εξηγούν τους λόγους και να εκτιμούν την ιστορική σημασία της ίδρυσης της Νέας Ρώμης.</p> <p>2. Να σχολιάζουν και να ερμηνεύουν τη θρησκευτική πολιτική του Κωνσταντίνου Α΄.</p>	<p>1. Ίδρυση Νέας Ρώμης γεωγραφικά και δημογραφικά πλεονεκτήματα Ρωμαϊκής Ανατολής (αξιοποίηση χάρτη), ιεράρχηση των λόγων ίδρυσης της Νέας Ρώμης, αποτίμηση της σημασίας της ίδρυσης της Νέας Ρώμης για τη μετεξέλιξη του ρωμαϊκού κράτους</p> <p>2. Θρησκευτική πολιτική Η στάση του Κωνσταντίνου Α΄ απέναντι στον Χριστιανισμό, στις αιρέσεις και την αρχαία θρησκεία, ερμηνεία και σημασία της θρησκευτικής του πολιτικής</p>
--	---

**Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ**

**Ιουστινιανός Α΄: Η ανασύσταση της Ρωμαϊκής Οικουμένης/ Η Ελληνοχριστιανική Οικουμένη (ΙΑΚ, σελ. 259-260)**

<p>1. Να προσδιορίζουν τα αίτια και τη σημασία της Στάσης του Νίκα.</p> <p>2. Να σχολιάζουν και να αποτιμούν τη θρησκευτική πολιτική του Ιουστινιανού Α΄.</p> <p>3. Να αναφέρουν το νομοθετικό έργο του Ιουστινιανού Α΄ και να αποτιμούν τη σημασία του.</p>	<p>1. Στάση του Νίκα: Αίτια (Η γενική δυσαρέσκεια από την αυταρχική εξουσία του Ιουστινιανού, η βαριά φορολογία, η διαφθορά ανώτερων αξιωματούχων του κράτους, όπως του Τριβωνιανού και του Ιωάννη Καππαδόκη, που τους θεωρούσαν υπεύθυνους για τον αυταρχισμό της εξουσίας και τη βαριά φορολογία) και σημασία της Στάσης του Νίκα.</p> <p>2. Θρησκευτική Πολιτική (απλή αναφορά στα πιο κάτω): επιβολή της Ορθοδοξίας, καταδίωξη αρχαίας θρησκείας, εκχριστιανισμός λαών, οικοδόμηση εκκλησιών, αποτίμηση θρησκευτικής πολιτικής του Ιουστινιανού Α΄</p> <p>3. Νομοθετικό έργο : κωδικοποίηση Ρωμαϊκού Δικαίου, η σημασία και η επίδραση του νομοθετικού έργου του Ιουστινιανού Α΄ στη Δύση (επικαιροποίηση)</p>
--	--

**ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΟΙ ΤΕΧΝΕΣ**

**Η καλλιτεχνική ανάπτυξη (Αγία Σοφία) (ΙΑΚ, σελ. 266-267)**

<p>1. Να αναφέρουν τα βασικά χαρακτηριστικά της Αγίας Σοφίας και να εκτιμούν την καλλιτεχνική της αξία.</p>	<p>1. Αγία Σοφία: αρχιτέκτονες, ρυθμός, αρχιτεκτονική του κτηρίου, καλλιτεχνική αξία, συμβολή στην ανάπτυξη της εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής του Βυζαντίου</p>
---	---

**ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ ΩΣ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΟΥ ΒΕΡΝΤΕΝ (565-843)**

**Η βασιλεία του Ηράκλειου (610-641). Αποφασιστικοί αγώνες και μεταρρυθμίσεις (IMN, σελ. 11-14)**

1. Να εντοπίζουν στον χάρτη το χώρο σύγκρουσης ανάμεσα σε Βυζαντινούς και Πέρσες και να περιγράφουν τη σημασία των εκστρατειών αυτών και να αιτιολογούν τον θρησκευτικό χαρακτήρα.	1. Αγώνας κατά των Περσών και των Αβαροσλάβων κατάκτηση Συροπαλαιστίνης και Αιγύπτου από τους Πέρσες, μεταφορά Τιμίου Σταυρού στην Κτησιφώντα, στρατιωτική αντεπίθεση Ηρακλείου στη Μικρά Ασία και την Περσία, πολιορκία Κωνσταντινούπολης από Αβαροσλάβους, μάχη της Νινευί και ήττα των Περσών, θρησκευτικός χαρακτήρας των πολέμων (αξιοποίηση χάρτη – rpx Β΄ Γυμνασίου)
2. Να προσδιορίζουν τον θεσμό των θεμάτων και να κατανοούν τη σημασία του για τη διοίκηση, την κοινωνία και την άμυνα της Αυτοκρατορίας.	2. Θεσμός των θεμάτων διοικητικές περιφέρειες, στρατηγός, θεματικός στρατός, στρατιωτόπια, υποχρεώσεις στρατιωτών, συνέπειες (στρατιωτικές, διοικητικές, κοινωνικές), σημασία του θεσμού των θεμάτων
3. Να αναφέρουν τα στοιχεία που συνέβαλαν στον εξελληνισμό της κρατικής διοίκησης.	3. Εξελληνισμός του κράτους επικράτηση ελληνικής γλώσσας, βασιλεύς πιστός έν Χριστώ

**Η εμφάνιση του Ισλάμ/ Η εξάπλωση των Αράβων (7<sup>ος</sup> - 9<sup>ος</sup> αι.) (IMN, σελ.14-16)**

1. Να κατανοούν όρους/έννοιες περιεχομένου που σχετίζονται με το Ισλάμ και να εντοπίζουν στον χάρτη την Αραβική χερσόνησο.	1. Όροι/ Έννοιες κλειδιά Αραβική χερσόνησος, Ισλάμ, Εγίρα, μουσουλμάνοι, Κοράνι, τζιχάντ, μάρτυρες της πίστης, θεοκρατικό κράτος, Χαλίφης
2. Να προσδιορίζουν τα αίτια και να αποτιμούν τις συνέπειες της ραγδαίας εξάπλωσης των Αράβων.	2. <u>Αίτια και συνέπειες της αραβικής εξάπλωσης</u> : οι παράγοντες που συνέβαλαν στη ραγδαία αραβική εξάπλωση, αποτίμηση των συνεπειών των αραβικών κατακτήσεων

**ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑ (IMN, σελ. 19-21)**

1. Να γνωρίζουν αδρομερώς τη διαμάχη για το ζήτημα των εικόνων. <u>Προβληματισμός</u> : Ο διαχρονικός ρόλος και η θέση των εικόνων στη Χριστιανική Θρησκεία (Ορθοδοξία, Ρωμαιοκαθολικισμός, Προτεσταντισμός), στον Βουδισμό, Ινδουισμό και στο Ισλάμ (επικαιροποίηση)	1. Εικονομαχία (πιθανά αίτια, επιχειρήματα εικονομάχων και εικονόφιλων, έκβαση).
---	--

**ΠΡΩΤΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ – ΠΡΩΤΟΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ (4ος – 7ος αι.)****Το αυτοκέφαλο της Εκκλησίας της Κύπρου (ΙΚΒ, σελ. 4-10)**

1. Να περιγράφουν τις προσπάθειες για αναγνώριση του αυτοκέφαλου της Εκκλησίας της Κύπρου και να εξηγούν τη σημασία του.	1. Αναγνώριση του αυτοκέφαλου της Εκκλησίας της Κύπρου – Σημασία αυτοκέφαλου (ορισμός), αυτοκρατορικά προνόμια, σημασία αυτοκέφαλου.
--	--

**Πρωτοβυζαντινή Τέχνη (ΙΚΒ, σελ. 16-17, 19-24)**

1. Να κατανοούν τα βασικά χαρακτηριστικά της παλαιοχριστιανικής – πρωτοβυζαντινής αρχιτεκτονικής στην Κύπρο.
2. Να αναγνωρίζουν στα ψηφιδωτά των παλαιοχριστιανικών βασιλικών και να εκτιμούν την ιστορική τους αξία.
3. Να αποτιμούν την και ιστορική αξία των θησαυρών της Λάμπουσας

1. Αρχιτεκτονική παλαιοχριστιανική βασιλική (βασικά μέρη, παραδείγματα βασιλικών)
2. Ψηφιδωτά: επιτοίχια ψηφιδωτά (περιγραφή σωζόμενων παραστάσεων), εκτίμηση της ιστορικής τους αξίας, επιδαπέδια ψηφιδωτά (αξιοποίηση φωτογραφιών)
3. Θησαυροί της Λάμπουσας ιστορική αξία (αξιοποίηση φωτογραφιών)

**ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΩΝ ΑΡΑΒΙΚΩΝ ΕΠΙΔΡΟΜΩΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ (7<sup>ος</sup> - 10<sup>ος</sup> ΑΙ.)  
Επιδρομές των Αράβων στην Κύπρο. Μετοικεσία και επαναπατρισμός  
(ΙΚΒ, σελ.26-36)**

1. Να εξηγούν τα αίτια των αραβικών επιδρομών εναντίον της Κύπρου και να τις εντάσσουν στο ευρύτερο πλαίσιο της αραβικής επέκτασης στην ανατολική Μεσόγειο.
2. Να σχολιάζουν συνολικά τις συνέπειες των αραβικών επιδρομών με συγκεκριμένα παραδείγματα.
3. Να ερμηνεύουν τα κίνητρα του Ιουστινιανού Β΄ για την μετοικεσία των Κυπρίων και να εξηγούν τις συνθήκες επαναπατρισμού τους.

1. Αίτια αραβικών επιδρομών γεωγραφική και στρατηγική σημασία της Κύπρου (αξιοποίηση χάρτη), επιδρομές, Χαλά Σουλτάν Τεκκέ, καθεστώς συγκυριαρχίας, απελευθέρωση Κύπρου επί Νικηφόρου Φωκά
2. Συνέπειες αραβικών επιδρομών: Πολιτικές (καθεστώς συγκυριαρχίας), οικονομικές (διπλές φορολογίες, ερήμωση υπαίθρου), δημογραφικές (μετοικεσία, θάνατοι) και πολιτιστικές (καταστροφή βασιλικών).
3. Μετοικεσία και επαναπατρισμός Κυπρίων εξήγηση της πολιτικής του Ιουστινιανού Β΄ για μετοικεσία των Κυπρίων (αξιοποίηση χάρτη), λόγοι επαναπατρισμού, Αρχιεπίσκοπος Νέας Ιουστινιανής και πάσης Κύπρου

**Η ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΑΚΜΗΣ: ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑΣ ΩΣ ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ  
(843-1054)**

**ΠΡΟΟΙΜΙΟ ΤΗΣ ΑΚΜΗΣ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (843-867) (ΙΜΝ, σελ.32-33)**

1. Να περιγράφουν τον τρόπο εκχριστιανισμού των Ρώσων, Σλάβων και Βουλγάρων από το Βυζάντιο

1. Ο εκχριστιανισμός Ρώσων, Σλάβων και Βουλγάρων Περιγραφή του εκχριστιανισμού των διαφόρων λαών με έμφαση στον ανταγωνισμό των δύο εκκλησιών για τη δημιουργία σφαιρών επιρροής με αποτέλεσμα τη ρήξη.

**Η ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΑΚΜΗΣ: ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΙΑΣ ΩΣ ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ  
(843-1054)**

**Οικονομία και Κοινωνία κατά την περίοδο της Μακεδονικής Δυναστείας (ΙΜΝ, σελ. 36-37)**

1. Να γνωρίζουν την οικονομική και κοινωνική δομή της υπαίθρου.	1. Οικονομία και κοινωνία της υπαίθρου Δυνατοί, προστασία, χωρίον, πάροικοι, αλληλέγγυον
---	--

**Η διεθνής ακτινοβολία του Βυζαντίου (9<sup>ος</sup> – 11<sup>ος</sup> αι.) (IMN, σελ. 41, 45-46)**

1. Να επισημαίνουν τους τρόπους και τα μέσα που χρησιμοποιούσαν οι Βυζαντινοί, για να ασκήσουν διπλωματία.	1. Τρόποι και μέσα βυζαντινής διπλωματίας αποστολή πρέσβων, χορηγίες, σύναψη συμμαχιών, εκχριστιανισμός
2. Να εξηγούν τα αίτια και να αποτιμούν τη σημασία του Σχίσματος των δύο Εκκλησιών. Προβληματισμός: Να σχολιάσετε τη σχέση της πολιτικής με τη θρησκεία και τον ρόλο που αυτή διαδραμάτισε στην πτώση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (επικαιροποίηση)	2. Σχίσμα των δύο Εκκλησιών βαθύτερα αίτια, αποτίμηση μακροπρόθεσμων συνεπειών, συσχετισμός με το πρώτο σχίσμα (Φώτειο Σχίσμα).

**Οικονομία και κοινωνία στη Δυτική Ευρώπη. Το σύστημα της φεουδαρχίας (IMN, σελ. 48-49)**

1. Να κατανοούν τα βασικά χαρακτηριστικά της φεουδαρχικής κοινωνίας.	1. Βασικά χαρακτηριστικά της φεουδαρχικής κοινωνίας φέουδο / φεουδάρχης / φεουδαρχία (ορισμοί), κοινωνική διαστρωμάτωση (βασιλιάς, αριστοκρατία, εκκλησιαστικοί άρχοντες, ελεύθεροι γεωργοί, πάροικοι, δούλοι) (κοινωνική πυραμίδα)
--	---

**ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΙΣΜΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΩΣ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΟΥΣ (1054-1204)  
ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ (1025 – 1081) (IMN, σελ.51-52)**

1. Να διασυνδέουν τις στρατιωτικές αποτυχίες με τις εδαφικές απώλειες της Αυτοκρατορίας αυτή την περίοδο και με την εσωτερική της κατάσταση.	1. Διασύνδεση στρατιωτικών αποτυχιών με την εσωτερική κατάσταση αίτια εδαφικών απωλειών στη Μικρά Ασία και στην Ιταλία και διασύνδεσή τους με τις εσωτερικές μεταβολές στο Βυζάντιο (πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές, στρατιωτικές) σημασία μάχης του Ματζικέρτ (αξιοποίηση χάρτη)
--	---

**Η Εσωτερική και Εξωτερική Πολιτική των Κομνηνών (1081 – 1185) (Μικρά Ασία, Ιταλία και Βαλκάνια) (IMN, σελ. 53-57)**

1. Να προσδιορίζουν τον θεσμό της πρόνοιας και να τον συγκρίνουν με τους θεσμούς των θεμάτων και της φεουδαρχίας στη Δυτική Ευρώπη.	1. Θεσμός της πρόνοιας – σύγκριση με τους θεσμούς των θεμάτων και της φεουδαρχίας θεσμός της πρόνοιας, ομοιότητες και διαφορές με τους θεσμούς των θεμάτων και της φεουδαρχίας
2. Να παρακολουθούν στον χάρτη τις προσπάθειες των Κομνηνών να ανακτήσουν τα χαμένα μικρασιατικά εδάφη	2. Στρατιωτικές επιχειρήσεις Κομνηνών στη Μικρά Ασία στρατιωτικές και διπλωματικές επιτυχίες των Κομνηνών, εδαφικά κέρδη στη Μικρά Ασία (αξιοποίηση χάρτη)
3. Να αποτιμούν τη σημασία της ήττας του	3. Σημασία της ήττας των Βυζαντινών στο

<p>Μανουήλ Α΄ στο Μυριοκέφαλο για το μέλλον της Αυτοκρατορίας.</p> <p>4. Να κρίνουν την πολιτική της παραχώρησης εμπορικών προνομίων στη Βενετία και σε άλλες ιταλικές πόλεις από τους Κομνηνούς.</p>	<p>Μυριοκέφαλο σημασία της μάχης του Μυριοκεφάλου, αξιολόγηση των συνεπειών της ήττας για τη βυζαντινή παρουσία στη Μικρά Ασία και το κύρος της Αυτοκρατορίας. Σύγκριση με την ήττα στο Ματζικέρτ.</p> <p>4. Πολιτική της παραχώρησης εμπορικών προνομίων λόγοι παραχώρησης εμπορικών προνομίων στις ιταλικές πόλεις, Χρυσόβουλλο του 1082, εξαγωγή συμπερασμάτων για την αποτελεσματικότητα και τις συνέπειες της πολιτικής των Κομνηνών.</p>
---	--

ΟΙ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΕΣ (ΙΜΝ, σελ. 65-69)	
<p>1. Να εξηγούν τους παράγοντες που συνέβαλαν στην πραγματοποίηση των Σταυροφοριών.</p> <p>2. Να συγκρίνουν την έννοια του ιερού πολέμου των Σταυροφόρων με την τζιχάντ των Αράβων και τον θρησκευτικό χαρακτήρα των εκστρατειών του Ηρακλείου κατά των Περσών.</p> <p>3. Να περιγράψουν συνοπτικά τις κυριότερες φάσεις των τριών πρώτων Σταυροφοριών.</p> <p>4. Να αποτιμούν τα αποτελέσματα των τριών πρώτων Σταυροφοριών.</p> <p>5. Να κατανοούν τις συνθήκες που οδήγησαν στην Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους.</p>	<p>1. <u>Παράγοντες που συνέβαλαν στην πραγματοποίηση των Σταυροφοριών</u> Θρησκευτικοί και υλικοί παράγοντες, ιεράρχηση παραγόντων</p> <p>2. Η έννοια του ιερού πολέμου σε Σταυροφόρους, Άραβες και Βυζαντινούς ομοιότητες και διαφορές, εξαγωγή συμπερασμάτων, συσχετισμός με σύγχρονες καταστάσεις (χρήση του όρου «σταυροφορίες» και «τζιχάντ» στις μέρες μας – επικαιροποίηση)</p> <p>3. <u>Α΄ Σταυροφορία</u> κήρυξη της Α΄ Σταυροφορίας, σύνθεση σταυροφορικών ομάδων, συμφωνία Σταυροφόρων – Αλεξίου Α΄ Κομνηνού, κατάληψη της Ιερουσαλήμ (1099), ίδρυση σταυροφορικών κρατιδίων στην Ανατολή (αξιοποίηση χάρτη) <u>Β΄ Σταυροφορία</u> πορεία των Σταυροφόρων, αποτυχημένη προσπάθεια για κατάληψη της Δαμασκού, προστριβές μεταξύ Βυζαντινών, Γερμανών και Γάλλων (αξιοποίηση χάρτη) <u>Γ΄ Σταυροφορία</u> ανακατάληψη της Ιερουσαλήμ από τον Σαλαδίνο (1187), κατάληψη της Κύπρου από τον Ριχάρδο Α΄ Λεοντόκαρδο, επιτυχίες του Ριχάρδου Α΄ στην Παλαιστίνη, συμφωνία ειρήνης με τον Σαλαδίνο (αξιοποίηση χάρτη)</p> <p>4. Αποτίμηση αποτελεσμάτων των τριών πρώτων Σταυροφοριών συνέπειες για το Βυζάντιο και τη Δύση, βαθμός επίτευξης των αρχικών στόχων των Σταυροφόρων</p> <p>5. Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Σταυροφόρους (1204) πορεία παρέκκλισης των σταυροφορικών δυνάμεων κατά την Δ΄ Σταυροφορία (αξιοποίηση χάρτη), ρόλος των Βενετών, εμφύλιες διαμάχες των Βυζαντινών, διανομή της Ρωμανίας, Άλωση της Κωνσταντινούπολης (άμεσες συνέπειες)</p>

<p>6. Να αξιολογούν τη σημασία της Άλωσης της Κωνσταντινούπολης για το μέλλον της Αυτοκρατορίας και του Βυζαντινού Ελληνισμού.</p>	<p>6. Σημασία της Άλωσης της Πόλης (1204) σημασία της Άλωσης της Κωνσταντινούπολης, συνέπειες για το μέλλον της Αυτοκρατορίας και τη διαμόρφωση του Νέου Ελληνισμού</p>
<p><b>ΚΥΡΙΩΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ (10ος – 12ος αι.)</b>  <b>Ιστορικά Γεγονότα (ΙΚΒ, σελ. 46-52)</b></p>	
<p>1. Να κατανοούν τα αίτια των αποστασιών των διοικητών της Κύπρου κατά τον 11ο αιώνα και να σχολιάζουν τον τρόπο και την αποτελεσματικότητα αντιμετώπισής τους από την κεντρική εξουσία.</p> <p>2. Να εξηγούν τη στρατηγική σημασία της Κύπρου για τη δυναστεία των Κομνηνών και να αναφέρουν τους τρόπους με τους οποίους εξασφάλισαν την άμυνα του νησιού.</p> <p>3. Να περιγράψουν τις συνθήκες κατάληψης της εξουσίας από τον Ισαάκιο Κομνηνό και να προσδιορίζουν τον χαρακτήρα της ηγεμονίας του.</p> <p>4. Να εξηγούν τη σημασία της Κύπρου για τους Σταυροφόρους.</p> <p>5. Να εξηγούν τους λόγους κατάληψης της Κύπρου από τον Ριχάρδο Α΄ Λεοντόκαρδο.</p>	<p>1. <u>Παράγοντες που ευνόησαν τις αποστασίες</u>  αίτια των αποστασιών  <u>Αντιμετώπιση των αποστασιών από την κεντρική εξουσία</u> στάση της κεντρικής εξουσίας και αντιμετώπιση των στασιαστών, λόγοι αποτυχίας των αποστασιών</p> <p>2. Η στρατηγική σημασία της Κύπρου – Εξασφάλιση της άμυνας του νησιού γεωπολιτική σημασία της Κύπρου σε συσχετισμό με τις εξελίξεις στην Εγγύς Ανατολή, οχυρωματικά έργα στον Πενταδάκτυλο (κάστρα αγίου Ιλαρίωνα, Καντάρας, Βουφαβέντο – αξιοποίηση χάρτη, φωτογραφιών)</p> <p>3. Κατάληψη της εξουσίας από τον Ισαάκιο Κομνηνό – Χαρακτήρας της ηγεμονίας του Συνθήκες κατάληψης της Κύπρου από τον Ισαάκιο Κομνηνό, χαρακτηρισμός της εξουσίας του, εξαγωγή συμπερασμάτων</p> <p>4. Σημασία της Κύπρου για τους Σταυροφόρους σημασία της γεωστρατηγικής θέσης της Κύπρου για τους Σταυροφόρους (αξιοποίηση χάρτη)</p> <p>5. Κατάληψη της Κύπρου από τον Ριχάρδο Α΄ Λεοντόκαρδο συνθήκες κατάληψης της Κύπρου από τον Ριχάρδο Α΄ Λεοντόκαρδο, πραγματικοί λόγοι κατάληψης της Κύπρου, απόφαση του Ριχάρδου Α΄ Λεοντόκαρδου για πώληση της Κύπρου στους Ναΐτες και μετά στους Λουζινιάν.</p>
<p><b>Η ΛΑΤΙΝΟΚΡΑΤΙΑ ΚΑΙ Η ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΕΙΑ ΕΠΟΧΗ (1204-1453). Ο ΥΣΤΕΡΟΣ ΜΕΣΑΙΩΝΑΣ ΣΤΗ ΔΥΣΗ</b>  <b>Η περίοδος της Λατινοκρατίας (1204-1261) και οι πρώτοι Παλαιολόγοι: Μιχαήλ Η΄ και Ανδρόνικος Β΄</b>  <b>Παλαιολόγοι (1261-1328) (ΙΜΝ, σελ. 71-75)</b></p>	
<p>1. Να εντοπίζουν στον χάρτη τα λατινικά και ελληνικά κράτη της περιόδου της Λατινοκρατίας (1204 1261).</p> <p>2. Να επεξηγούν τη δημιουργία συνθηκών αποκατάστασης της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας από το κράτος της Νίκαιας.</p>	<p>1. <u>Λατινικά κράτη</u> Λατινική Αυτοκρατορία της Κωνσταντινούπολης, Βασίλειο της Θεσσαλονίκης, Δουκάτο της Αθήνας, Πριγκιπάτο της Αχαΐας, βενετικές κτήσεις (αξιοποίηση χάρτη)  <u>Ελληνικά κράτη</u> Αυτοκρατορία της Νίκαιας, Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας, Δεσποτάτο της Ηπείρου, Δεσποτάτο του Μορέως (αξιοποίηση χάρτη)</p> <p>2. Συνθήκες αποκατάστασης της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας από το κράτος της Νίκαιας ανασύσταση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας από τον Μιχαήλ Η΄ Παλαιολόγο, σημασία της ανασύστασης</p>

**Οι Οθωμανοί και η ραγδαία προέλασή τους (14<sup>ος</sup> αιώνας) (IMN, σελ. 83-84)**

1. Να εξηγούν τους λόγους ανάπτυξης της οθωμανικής ισχύος και τους παράγοντες που συνέβαλαν στην ραγδαία προέλασή τους.  
Προβληματισμός: Ο ρόλος της διχόνοιας στην ιστορική πορεία του Ελληνισμού (επικαιροποίηση)

1. Ποιοι ήταν οι Οθωμανοί πως οργανώθηκαν. Λόγοι ανάπτυξης της ισχύος τους (εξασθένηση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, διχόνοια μεταξύ των βυζαντινών διεκδικητών του αυτοκρατορικού θρόνου).

**Η Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς (1453) (IMN, σελ. 85-87)**

1. Να σχολιάζουν τις προσπάθειες των Βυζαντινών αυτοκρατόρων να εξασφαλίσουν βοήθεια από τη Δύση.

2. Να περιγράφουν το ιστορικό γεγονός της πολιορκίας και της Άλωσης της Κωνσταντινούπολης.

3. Να αποτιμούν την προσφορά του Βυζαντίου στον δυτικοευρωπαϊκό πολιτισμό.

1. Προσπάθειες για βοήθεια από τη Δύση αποτελεσματικότητα των προσπαθειών (ταξίδια του Μανουήλ Β΄ Παλαιολόγου, Σύνοδος Φερράρας – Φλωρεντίας), εξήγηση της στάσης των Δυτικών απέναντι στο Βυζάντιο, ερμηνεία και αξιολόγηση των αντιδυτικών αισθημάτων του βυζαντινού λαού (ενωτικοί-ανθενωτικοί)

2. Πολιορκία και Άλωση της Πόλης προετοιμασία της Άλωσης από τον Μωάμεθ Β΄ Πορθητή, οργάνωση της άμυνας από τον Κωνσταντίνο ΙΑ΄ Παλαιολόγο, παράγοντες που συνέβαλαν στην πτώση της Πόλης, στάση του Κωνσταντίνου ΙΑ΄ Παλαιολόγου, άμεσες συνέπειες μετά την πτώση της Πόλης για τον Ελληνισμό και τη Δύση

3. Προσφορά Βυζαντίου συμβολή της βυζαντινής πνευματικής κληρονομιάς στη Δύση (Έλληνες λόγιοι στη Δύση, έκδοση ελληνικών χειρογράφων από τα τυπογραφεία στη Δύση, ανάπτυξη του ανθρωπιστικού ιδεώδους), αξιολόγηση της προσφοράς των Βυζαντινών λογίων

**Ο ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ – ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ – ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ – ΤΕΧΝΗ  
Ο Βυζαντινός Πολιτισμός. Η Βυζαντινή Τέχνη (IMN, σελ. 95-97)**

1. Να αναγνωρίζουν τους βασικότερους τύπους ναών της εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής του Βυζαντίου.

1. Βασικοί αρχιτεκτονικοί τύποι ναών βασιλική, βασιλική με τρούλο, εγγεγραμμένος σταυροειδής με τρούλο, πεντάτρολος ρυθμός, οκταγωνικός τύπος (αξιοποίηση φωτογραφιών)

**Ο ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΣ ΔΥΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΑ – ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ – ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ  
(IMN, σελ. 102)**

1. Να ταυτίζουν τους μεγάλους Ιταλούς ποιητές με τα έργα τους, να αναγνωρίζουν τη σημασία των πρώτων πανεπιστημίων της Ευρώπης και να κατανοούν τον ρόλο των τεχνολογικών επιτευγμάτων της εποχής.

1. Δάντης, Πετράρχης, Βοκκάκιος, σημασία της ίδρυσης πανεπιστημίων (αξιοποίηση χάρτη), πυροβόλο όπλο

**Η ΦΡΑΓΚΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ (1192-1489)**

**Πολιτικές εξελίξεις (ΜΝΚ, σελ. 6, 11-12, 14-15, 20-21)**

<p>1. Να εντάσσουν το φραγκικό βασίλειο της Κύπρου και της Ιερουσαλήμ στο ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο των Σταυροφοριών.</p> <p>2. Να κατανοούν τον ανταγωνισμό των ιταλικών ναυτικών πόλεων στην Κύπρο και την ευρύτερη ανατολική Μεσόγειο και να επισημαίνουν τη σημασία της κατάληψης της Αμμοχώστου από τους Γενουάτες (1373).</p> <p>3. Να περιγράφουν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες η Κύπρος περιήλθε στην εξουσία των Βενετών.</p>	<p>1. Ένταξη στο ιστορικό πλαίσιο των Σταυροφοριών εγγύτητα του φραγκικού βασιλείου της Κύπρου με τους Αγίους Τόπους και τα λατινικά κρατίδια της Ανατολής, σχέση των Λουζινιάν με τον τίτλο του βασιλέα της Ιερουσαλήμ, σημασία της πτώσης της Άκρας (1291) για την Κύπρο, προσπάθειες του Πέτρου Α΄ για ανακατάληψη των Αγίων Τόπων (1362–1369) (αξιοποίηση χάρτη)</p> <p>2. Ανταγωνισμός των ιταλικών ναυτικών πόλεων – Συνέπειες κατάληψης της Κύπρου από τους Γενουάτες ανταγωνισμός Βενετίας – Γένουας για τον έλεγχο του εμπορίου της Ανατολικής Μεσογείου, σημασία της κατάληψης της Αμμοχώστου από τους Γενουάτες (πολιτική, οικονομία)</p> <p>3. Μετάβαση από τη Φραγκοκρατία στη Βενετοκρατία πολιτικοί σχεδιασμοί της Βενετίας σε σχέση με την Κύπρο (αναφορά στην τύχη της Αικατερίνης Κορνάρο)</p>
---	--

**Διοίκηση – Κοινωνία – Οικονομία (ΜΝΚ, σελ. 30-31, 35-38)**

<p>1. Να γνωρίζουν τους βασικούς διοικητικούς θεσμούς που εισήγαγαν οι Φράγκοι στο νησί.</p> <p>2. Να περιγράφουν την κοινωνική διαστρωμάτωση της Κύπρου στα χρόνια της Φραγκοκρατίας.</p>	<p>1. Βασικοί διοικητικοί θεσμοί φεουδαρχία, Βασιλιάς, Υψηλή Αυλή, Χαμηλή Αυλή (κοινωνική πυραμίδα), Ασίζες</p> <p>2. Κοινωνική διαστρωμάτωση ευγενείς, λατινικός κλήρος, Αστοί, Πάροικοι, Περπυριάριοι, Ελεύθεροι ή Φραγκομάτοι (κοινωνική πυραμίδα)</p>
--	---

**Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας (ΜΝΚ, σελ. 22-23, 26-28)**

<p>1. Να περιγράφουν τις προσπάθειες της Λατινικής Εκκλησίας για υποταγή της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Κύπρου και να αξιολογούν την αποτελεσματικότητά τους.</p>	<p>1. Λόγοι ίδρυσης της Λατινικής Εκκλησίας της Κύπρου, προσπάθειες για υποταγή της Ορθόδοξης Εκκλησίας, σύνοδοι της Λεμεσού (1221) και της Αμμοχώστου (1222), μαρτύριο των 13 μοναχών της Καντάρας, Βούλλα του πάπα Αλεξάνδρου Δ΄ «Βούλλα Κύπρια» Αποτελεσματικότητα των προσπαθειών για υποταγή της Ορθόδοξης Εκκλησίας επιβίωση της Ορθοδοξίας στην Κύπρο, περιορισμός αντιθέσεων μετά τη Σύνοδο Φερράρας Φλωρεντίας (1439)</p>
--	--

2. Να αποτιμούν τη συμβολή της Ελένης Παλαιολογίνας στην ενίσχυση της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Κύπρου.	2. Συμβολή της Ελένης Παλαιολογίνας μέτρα της Ελένης Παλαιολογίνας για στήριξη της Ορθοδοξίας στην Κύπρο, περιγραφή και σημασία τους
---	--

**Πνευματική ζωή – Τέχνη (ΜΝΚ, σελ. 43-45, 50-51)**

1. Να εκτιμούν την αξία της πνευματικής παραγωγής της Κύπρου κατά την περίοδο της Φραγκοκρατίας.	1. Αξία πνευματικής παραγωγής (λογοτεχνική, ιστορική: πρωτογενείς πηγές για τη γλώσσα, τον πολιτισμό και τη λαογραφία). Χρονογραφίες, Ασσίζες, δημώδης κυπριακή ποίηση
2. Να αναγνωρίζουν τα πιο αντιπροσωπευτικά γοτθικά αρχιτεκτονικά μνημεία και να ανακαλούν στη μνήμη τους τα βασικά γνωρίσματα της γοθτικής εκκλησιαστικής αρχιτεκτονικής (Βλ. κεφάλαιο: Ο Μεσαιωνικός Δυτικός Πολιτισμός Τέχνη).	2. Μνημεία γοθτικής αρχιτεκτονικής Αγία Σοφία Λευκωσίας, Άγιος Νικόλαος Αμμοχώστου, Αββαείο του Πέλλαπαϊς (αξιοποίηση φωτογραφιών)

**Η ΒΕΝΕΤΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ (1489-1571)  
Διοίκηση – Άμυνα – Κοινωνία – Οικονομία (ΜΝΚ, σελ. 62, 78-80, 92-96, 82-85)**

1. Να συγκρίνουν την κατοχή της Κύπρου από τους Φράγκους και τους Βενετούς.	1. Βενετική κατοχή της Κύπρου σύγκριση φραγκικής – βενετικής κατοχής της Κύπρου (ομοιότητες και διαφορές, εξαγωγή συμπερασμάτων για τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της βενετικής κυριαρχίας)
2. Να τεκμηριώνουν τη σημασία των οχυρωματικών έργων των Βενετών στη Λευκωσία και στην Αμμόχωστο.	2. Σημασία οχυρωματικών έργων Βενετών κτίσιμο νέων οχυρώσεων στη Λευκωσία, οχυρώσεις Αμμοχώστου – πύργος του Οθέλλου, σημασία οχυρωματικών έργων των Βενετών για την άμυνα της Κύπρου (αξιοποίηση φωτογραφιών)
3. Να περιγράφουν τις κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις κατά την περίοδο της Βενετοκρατίας.	3. Κοινωνία και οικονομία οικονομική εκμετάλλευση του αγροτικού πληθυσμού της Κύπρου, επιπτώσεις φυσικών καταστροφών, κυριότερα εξαγωγικά προϊόντα, πλουτισμός Βενετών εμπόρων και αστών

**Ιστορικά Γεγονότα: Η τουρκική απειλή – Εκστρατεία εναντίον της Κύπρου (1570 – 1571)  
(ΜΝΚ, σελ. 65-74)**

1. Να περιγράφουν τα κυριότερα γεγονότα της κατάκτησης της Κύπρου από τους Οθωμανούς (1570–1571).	1. Εκστρατεία των Οθωμανών για την κατάκτηση της Κύπρου οργάνωση της εκστρατείας από τον Σελίμ Β΄, προσπάθειες Βενετών για αναζήτηση βοήθειας στη Δύση, πολιορκία και άλωση της Λευκωσίας και Αμμοχώστου. Συσχετισμός με άλωση Κωνσταντινούπολης.
---	---

**ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ ΩΣ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΕΣΤΦΑΛΙΑΣ (1453-1648)**

**Αναγέννηση και Ανθρωπισμός  
(ΙΜΝ, σελ. 115-119)**

<p>1. Να κατανοούν τα βασικά γνωρίσματα των πνευματικών και καλλιτεχνικών κινήματων της Αναγέννησης και του Ανθρωπισμού.</p> <p>2. Να εξηγούν τους λόγους ανάπτυξης της Αναγέννησης στις ιταλικές πόλεις και να εντοπίζουν στον χάρτη τα κέντρα διάδοσης της Αναγέννησης και του Ανθρωπισμού στην Ευρώπη.</p> <p>3. Να αποτιμούν τη συμβολή των Ελλήνων λογίων στην ανθρωπιστική κίνηση.</p> <p>4. Να αξιολογούν τη σημασία της εφεύρεσης της τυπογραφίας για τη διάδοση των ιδεών της Αναγέννησης και του Ανθρωπισμού.</p>	<p>1. Αναγέννηση και Ανθρωπισμός Αναγέννηση και Ανθρωπισμός (ορισμοί, γνωρίσματα, νέες αξίες και αντιλήψεις, φορείς διάδοσης των ιδεών, «καθολικός άνθρωπος»)</p> <p>2. Λόγοι ανάπτυξης της Αναγέννησης στην Ιταλία: λ.χ. οικονομική άνθηση, φιλόδοξη αστική τάξη, φιλόμουσοι ηγεμόνες, παρουσία πανεπιστημίων που διαμορφώνουν μια νέα αντίληψη για τον κόσμο(αξιοποίηση χάρτη). Κέντρα διάδοσης της Αναγέννησης στην Ευρώπη: Πυρήνας η Ιταλία, Φλωρεντία, Βενετία, Ρώμη. Επέκταση στη Γαλλία, Γερμανία, Κάτω Χώρες και Ιβηρική Χερσόνησο. (αξιοποίηση χάρτη)</p> <p>3. Συμβολή των Ελλήνων λογίων στην ανθρωπιστική κίνηση αποτίμηση της προσφοράς των Ελλήνων λογίων στη διάδοση των ελληνικών γραμμάτων στην Ιταλία (συσχέτιση με ΑΠ σ.53)</p> <p>4. Σημασία της εφεύρεσης της τυπογραφίας σημασία εφεύρεσης της τυπογραφίας για τη διάδοση των νέων ιδεών, βαθμός διάδοσης των νέων ιδεών σε όλες τις περιοχές και τα κοινωνικά στρώματα</p>
---	---

**ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΧΩΡΩΝ ΩΣ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΕΣΤΦΑΛΙΑΣ (1453-1648)  
Οι Ανακαλύψεις (ΙΜΝ, σελ. 120-126)**

<p>1.Να κατανοούν, τα αίτια και τις προϋποθέσεις που συνέβαλαν στην πραγματοποίηση μακρινών εξερευνητικών ταξιδιών και στις Ανακαλύψεις.</p> <p>2. Να κατανοούν μέσα από τον χάρτη τον στόχο των Πορτογάλων και Ισπανών θαλασσοπόρων.</p> <p>3. Να προσδιορίζουν τον χαρακτήρα της ισπανικής και της πορτογαλικής αποικιακής αυτοκρατορίας.</p> <p>4. Να εξηγούν και να αξιολογούν τις κυριότερες συνέπειες των γεωγραφικών Ανακαλύψεων.</p>	<p>1.Αίτια των Ανακαλύψεων Παράγοντες που οδήγησαν τους Ευρωπαίους στην πραγματοποίηση εξερευνητικών ταξιδιών Τεχνολογικά μέσα που επέτρεψαν την πραγματοποίηση μακρινών ταξιδιών και η χρήση τους (αστρολάβος, πυξίδα, караβέλα, πορτολάνος)</p> <p>2. Εξερευνητικά ταξίδια πορεία που ακολούθησαν οι μεγάλοι θαλασσοπόροι (Χριστόφορος Κολόμβος, Φερδινάνδος Μαγγελάνος, Βάσκο ντα Γκάμα) για να φτάσουν στις Ινδίες (αξιοποίηση χάρτη)</p> <p>3. Χαρακτήρας της ισπανικής και πορτογαλικής κυριαρχίας εκμετάλλευση των αποικιών από τους Ισπανούς και τους Πορτογάλους.</p> <p>4. Συνέπειες των Ανακαλύψεων κατηγοριοποίηση και αξιολόγηση των συνεπειών των</p>
--	---

	Ανακαλύψεων (οικονομικών, κοινωνικών, επιστημονικών, πολιτιστικών) και των επιπτώσεων για τους πληθυσμούς των Νέων Χωρών
--	--

**Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ  
(ΙΜΝ. σελ. 149-151, 153-157)**

<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Να αποτιμούν τη συμβολή του κινήματος της Αναγέννησης στην ανάπτυξη των γραμμάτων.</li> <li>2. Να επισημαίνουν τα σημαντικότερα επιστημονικά επιτεύγματα της Αναγέννησης και τη σημασία τους.</li> <li>3. Να προσδιορίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά του αναγεννησιακού ρυθμού στην αρχιτεκτονική.</li> <li>4. Να αποτιμούν την τέχνη της Αναγέννησης μέσα από τη γλυπτική και τη ζωγραφική της εποχής και να είναι σε θέση να ταυτίζουν τα γνωστότερα δημιουργήματα με τους καλλιτέχνες τους.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ανάπτυξη γραμμάτων σημασία άνθησης της λογοτεχνίας στις εθνικές γλώσσες (αναφορά σε Θερβάντες και Σαίξπηρ), πολιτική θεωρία Μακιαβέλι, Μακιαβελισμός (ορισμός)</li> <li>2. Επιστημονικά επιτεύγματα σημασία της επιστημονικής παρατήρησης (επίδραση που εξακολουθεί να έχει η μαγεία), εφευρέσεις (Ντα Βίντσι), ηλιοκεντρικό σύστημα (Κοπέρνικος, Γαλιλαίος), ανάπτυξη ιατρικής επιστήμης (Παράκελσος), ανατομία (Αντρέα Βεζάλ)</li> <li>3. Αναγεννησιακός ρυθμός βασικά χαρακτηριστικά του αναγεννησιακού ρυθμού, επιδράσεις από κλασική αρχιτεκτονική</li> <li>4. Αποτίμηση της τέχνης της Αναγέννησης βασικά χαρακτηριστικά της τέχνης της Αναγέννησης μέσα από τα έργα του Λεονάρντο Ντα Βίντσι, του Μιχαήλ Αγγέλου, του Ραφαήλ Σάντι, του Τιτσιάνο του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου, σημασία της τέχνης της Αναγέννησης.</li> </ol>
--	---

**Η ΟΘΩΜΑΝΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ (1571-1878)  
Ιστορικές εξελίξεις (ΜΝΚ, σελ. 104-106, 129-130, 122-124)**

<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Να περιγράφουν τη στάση των Οθωμανών απέναντι στους Κυπρίους κατά τα πρώτα χρόνια της τουρκικής κατάκτησης και τις προσπάθειες των τελευταίων για απελευθέρωση.</li> <li>2. Να επισημαίνουν τις μεταρρυθμίσεις των σουλτάνων κατά τον 19ο αιώνα και τις επιπτώσεις που είχαν στον πληθυσμό της Κύπρου.</li> <li>3. Να περιγράφουν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες η Κύπρος παραχωρήθηκε στη Μεγάλη Βρετανία το 1878.</li> </ol>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Η στάση των Οθωμανών αρχικά ήπια, σταδιακά πιο καταπιεστική. Δόθηκαν δικαιώματα και προνόμια στους Κυπρίους. Οι απελευθερωτικές προσπάθειες στρέφονταν κυρίως προς τη Βενετία και το Δουκάτο της Σαβοΐας. Η Κύπρος στην επανάσταση του 1821.</li> <li>2. Μεταρρυθμίσεις του 19ου αιώνα και επιπτώσεις στους Κυπρίους Χάτι Σερίφ και Χάτι Χουμαγιούν ιστορικό πλαίσιο, δικαιώματα που παραχωρούνται στους χριστιανούς της Κύπρου, βαθμός εφαρμογής των μέτρων αυτών – ερμηνεία των αντιδράσεων</li> <li>3. Μυστική συμφωνία στο πλαίσιο της Συνθήκης του Βερολίνου το 1878, η Κύπρος περνά στα χέρια των Άγγλων. Διασύνδεση με τον ανταγωνισμό Οθωμανών-Ρώσων και τα συμφέροντα της Μεγάλης Βρετανίας ως</li> </ol>
--	--

**Κοινωνία – Οικονομία (ΜΝΚ, σελ. 150, 152-153, 165, 167-171)**

<p>1. Να κατανοούν βασικούς όρους/έννοιες περιεχομένου που σχετίζονται με την κοινωνία και οικονομία της Κύπρου κατά την περίοδο της Οθωμανοκρατίας</p> <p>2. Να εξηγούν πότε και κάτω από ποιες συνθήκες εμφανίζεται και εξελίσσεται η μουσουλμανική κοινότητα στην Κύπρο.</p>	<p>1. Όροι/ Έννοιες κλειδιά ραγιάδες, εκμίσθωση των φόρων, φόρος της δεκάτης, χαράτσι, τοκογλύφοι</p> <p>2. Εμφάνιση και εξέλιξη μουσουλμανικής κοινότητας εγκατάσταση στρατιωτών, εποικιστική πολιτική των σουλτάνων, εξισλαμισμοί, δημογραφική εξέλιξη, Λινοβάμβακοι</p>
---	--

**ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΕΣΤΦΑΛΙΑΣ (1648) ΕΩΣ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ (1815)  
Ο Διαφωτισμός (ΙΜΝ, σελ. 160-166)**

<p>1. Να περιγράφουν το ιστορικό – κοινωνικό πλαίσιο στο οποίο διαμορφώνονται οι ιδέες του Διαφωτισμού.</p> <p>2. Να κατανοούν και να σχολιάζουν τις βασικές ιδέες των κυριότερων εκπροσώπων του Ευρωπαϊκού και του Νεοελληνικού Διαφωτισμού.</p> <p>3. Να κατανοούν τη σχέση του Διαφωτισμού με τις σημαντικές εξελίξεις της Παγκόσμιας Ιστορίας.</p> <p>4. Να αναφέρουν τα μέσα και τους τρόπους διάδοσης τους.</p>	<p>1. Ιστορικό – κοινωνικό πλαίσιο διαμόρφωσης του Διαφωτισμού ευνοϊκές συνθήκες ανάπτυξης των νέων ιδεών στην Αγγλία, λόγοι διάδοσης των νέων ιδεών στη Γαλλία, χρονικά όρια ανάπτυξης του Διαφωτισμού, γενικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα (αξιοποίηση χάρτη)</p> <p>2. Ιδέες του Διαφωτισμού και Νεοελληνικού Διαφωτισμού ιδέες του Βολταίρου, του Λοκ, του Μοντεσκιέ, και του Ρουσσό. Ιδέες του Ρήγα Φεραίου και Αδαμάντιου Κοραή, διάδοση και σημασία των ιδεών του Διαφωτισμού</p> <p>3. Σχέση Διαφωτισμού με τις εξελίξεις σε Ευρώπη και Αμερική (Αμερικανική Επανάσταση, Αμερικανικό Σύνταγμα, Γαλλική Επανάσταση, Ελληνική Επανάσταση).</p> <p>4. Χώροι και μέσα διάδοσης των νέων ιδεών χώροι και μέσα διάδοσης των νέων ιδεών (ρόλος και ιδιαιτερότητα του κάθε μέσου)</p>
---	--

**Η ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ (1774 – 1783) (ΙΜΝ, σελ. 170-171)**

<p>1. Να κατανοούν την κατάσταση στην οποία βρίσκονταν οι βρετανικές αποικίες στην Αμερική κατά τις παραμονές της Αμερικανικής Επανάστασης.</p> <p>2. Να εξηγούν τα αίτια του επαναστατικού κινήματος στην Αμερική και να προσδιορίζουν το θεωρητικό υπόβαθρο της Αμερικανικής Επανάστασης.</p> <p>3. Να εκθέτουν τα σημαντικότερα γεγονότα της</p>	<p>1. Κατάσταση στην οποία βρίσκονταν οι βρετανικές αποικίες στην Αμερική βρετανικές αποικίες στην Αμερική (αξιοποίηση χάρτη), διαφορές ανάμεσα στις βόρειες και τις νότιες αποικίες, συνθήκες ζωής των αποίκων</p> <p>2. Αίτια του επαναστατικού κινήματος στην Αμερική – Θεωρητικό υπόβαθρο της Επανάστασης λόγοι που οδήγησαν στην έκρηξη της Επανάστασης, επίδραση των ιδεών του Διαφωτισμού (Λοκ και Μοντεσκιέ)</p> <p>3. Σημαντικότερα γεγονότα της Αμερικανικής</p>
---	--

Αμερικανικής	Επανάστασης γιορτή του τσαγιού της Βοστώνης, συνάντηση των αντιπροσώπων των 13 αποικιών στη Φιλαδέλφεια (1774), Διακήρυξη της Ανεξαρτησίας (4 Ιουλίου 1776), εμπλοκή των ευρωπαϊκών δυνάμεων στον πόλεμο, μάχη του Γιόρκταουν, Συνθήκη των Βερσαλλιών
<b>Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ Η ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΕΙΑ ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1789 – 1815) (ΙΜΝ, σελ. 174-176, 180-183)</b>	
<p>1. Να προσδιορίζουν την πολιτική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση στη Γαλλία κατά τις παραμονές της Επανάστασης και τα αίτια που οδήγησαν στην έκρηξή της.</p> <p>2. Να κατανοούν όρους/έννοιες περιεχομένου και να αναφέρουν τα βασικότερα γεγονότα που σχετίζονται με τη Γαλλική Επανάσταση.</p> <p>3. Να αποτιμούν τις συνέπειες της Γαλλικής Επανάστασης για την ευρωπαϊκή και παγκόσμια ιστορία.</p>	<p>1. Άνοδος της αστικής τάξης (κοινωνική πυραμίδα), ύπαρξη σοβαρών αντινομιών, οικονομικές δυσχέρειες, οδηγούν στην έκρηξη της Γαλλικής Επανάστασης 1789</p> <p>2. Όροι/ Έννοιες κλειδιά σύγκληση των Γενικών Τάξεων (Ευγενείς, Κλήρος, Τρίτη Τάξη), Λουδοβίκος ΙΣΤ', σύνθημα «ελευθερία, ισότητα, αδελφσύνη», κατάληψη της Βαστίλλης (εθνική επέτειος των Γάλλων), Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και του Πολίτη (εφαρμογή ιδεών του Διαφωτισμού).</p> <p>3. Συνέπειες της Γαλλικής Επανάστασης αποτίμηση των συνεπειών της Γαλλικής Επανάστασης (πολιτικό, κοινωνικό, εκπαιδευτικό, πολιτιστικό και θρησκευτικό επίπεδο)</p>

**ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΤΕΑΣ ΥΛΗΣ**